

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, 20.11.2012.

RPO-673478-III/11/EP/LN

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

Szanowny Panie Ministrze

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że w ramach prowadzonej przeze mnie działalności szczególną wagę przywiązuję do możliwości odbywania bezpośrednich spotkań z ministrami, do których właściwości należą problemy, podnoszone w kierowanych do mnie sprawach i których rozwiązanie ma szczególne znaczenie dla zapewnienia skutecznej ochrony wolności i praw człowieka i obywatela.

Ostatnio odbyłam takie spotkania z Panem Jarosławem Gowinem, Ministrem Sprawiedliwości oraz z Panem Tomaszem Siemoniakiem, Ministrem Obrony Narodowej. W czasie tych spotkań uzyskałam niezwykle cenne informacje o przyjętych priorytetach działania w bieżącym roku oraz w dłuższej perspektywie. Spotkania te dały mi okazję do przedstawienia problemów, które w mojej ocenie mają szczególne znaczenie dla skutecznej realizacji praw i wolności.

Analiza napływających do mnie skarg z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, a także znacząca ich skala (ponad 15% nowych spraw skierowanych do mnie w ub. roku), wskazuje na potrzebę nawiązania ścisłej współpracy z Panem Ministrem i odbywania okresowych spotkań. Z tego względu chciałabym serdecznie zaprosić Pana Ministra do udziału w takim spotkaniu.

Wydaje się, że problematyka naszego spotkania powinna być skoncentrowana na aktualnych działaniach podejmowanych przez Pana Ministra w związku z realizacją zadań wynikających z expose Pana Premiera. W szczególności chciałabym omówić z Panem Ministrem kwestię ratyfikowania Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, w tym planowanych zastrzeżeń do tekstu Konwencji, a także systemu wdrożenia i monitorowania realizacji postanowień Konwencji na szczeblu krajowym.

Pewne zastrzeżenia budzi także robocze tłumaczenie tekstu Konwencji odnoszące się m.in. do art. 12 Konwencji - Równość wobec prawa oraz art. 24 Konwencji - Edukacja.

Chciałabym także powrócić do kwestii konieczności rozwiązania stosunku pracy jako warunku niezbędnego do nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Dziękuję Panu Ministrowi za spowodowanie zmiany praktyki organów rentowych, dzięki czemu możliwa będzie analiza dokumentacji zgromadzonej w aktach rentowych w celu sprawdzenia, czy poza warunkiem rozwiązania stosunku pracy spełnione zostały pozostałe warunki wymagane do przyznania emerytury. Jednak utrzymanie warunku rozwiązania stosunku pracy powoduje, że sądy stoją na stanowisku, iż przepisy Kodeksu postępowania cywilnego uniemożliwiają prowadzenie postępowania celem ustalenia spełnienia pozostałych przesłanek przyznania świadczenia, jeżeli ubezpieczony nie rozwiązał stosunku pracy (por. np. wyrok Sadu Apelacyjnego w Szczecinie, z dnia 11 marca 2011 r., sygn.: III AUa 19/10). A zatem ubezpieczony nadal nie ma możliwości potwierdzenia wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na drodze postępowania sądowego, jeśli uprzednio nie rozwiąże stosunku pracy. W krańcowym przypadku może to prowadzić do sytuacji utraty dochodów z pracy po rozwiązaniu stosunku pracy i braku możliwości ich zastąpienia świadczeniem, szczególnie wobec trudności z powrotem do pracy.

Pragnę także przedyskutować możliwość zadośćuczynienia za represje osobom represjonowanym za walkę o wolną Polskę w latach 1980-1989. Od szeregu lat formułowane są postulaty objęcia tej grupy osób przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371 ze zm.). Osoby te często wskutek doznanych represji utraciły szansę na zapewnienie sobie odpowiedniego poziomu zabezpieczenia na wypadek starości lub niezdolności do pracy i obecnie żyją w bardzo trudnych warunkach materialnych. Problemu tego nie rozwiązało wejście w życie ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych w latach 1956-1989, w obronie wolności i godności człowieka oraz praw obywatela. Ograniczona jest także możliwość przyznawania takim osobom świadczeń wyjątkowych na podstawie art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Również analiza uzasadnienia podjętego z wniosku Rzecznika wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2011 r. stwierdzającego niekonstytucyjność dekretu o stanie wojennym oraz dekretu o postępowaniach szczególnych (K 35/08, OTK ZU nr 2/A 2011, poz. 11) nie stwarza podstaw do

rozszerzenia kręgu beneficjentów w stosunku do obowiązującej ustawy kombatanckiej ze względu na jego bezpośrednią doniosłość w sferze prawa karnego.

Termin spotkania proponuję ustalić poprzez kontakty naszych sekretariatów.

Ze swej strony przewiduję udział w spotkaniu kilku ekspertów lub gości w sprawie dotyczącej osób represjonowanych.

Pozostaję w przekonaniu, że nasze spotkanie przyczyni się do rozwiązania przedstawionych kwestii.

Łęka Wyższa

Janusz Jędrzejko